

به نام خدا

اصول و ضوابط چیدمان در معماری

مؤلف:

حنانه سادات نورانی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

◀ عنوان کتاب: اصول و ضوابط چیدمان در معماری

◀ مولف: حنانه سادات نورانی

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ ویراستار: نرگس مهربد

◀ صفحه آرای: فرنوش عبدالهی

◀ طراح جلد: داریوش فرسای

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۴۰۲

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۳۴۸۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۶۷۵-۳

نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه

-تقاطع شهدای ژاندارمری-پلاک ۱۵۸ ساختمان دانشگاه-

طبقه دوم-واحد ۴ تلفن ها: ۶۶۹۶۵۷۴۹-۲۲۰۸۵۱۱۱

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagaran-tehran.com

سرشناسه: نورانی، حنانه سادات، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور: اصول و ضوابط چیدمان در معماری / مولف:
حنانه سادات نورانی؛
ویراستار: نرگس مهربد.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری: ۳۸۸ ص: مصور،
شابک: ۳-۶۷۵-۲۱۸-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه: ص: ۳۸۸
موضوع: معماری داخلی Interior architecture
موضوع: معماری داخلی- طرح و نقشه
موضوع: Interior architecture-design and plans
موضوع: تزئین داخلی Interior decoration
رده بندی کنگره: NA ۲۸۵۰
رده بندی دیویی: ۷۲۹
شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۸۱۸۴۵

نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing   نشانی تلگرام: @mftbook

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هر گوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل اول : رنگ‌شناسی ۱۷

۱۸	رنگ‌شناسی و کاربرد آن در طراحی داخلی و معماری و تأثیر آن در زندگی انسان
۱۸	نور، رنگ و انسان
۱۹	فیزیک رنگ
۲۰	هارمونی، توازن یا هماهنگی
۲۰	راز و رمز رنگ‌ها
۲۱	تشخیص رنگ
۲۱	اصطلاحات تخصصی در مبحث رنگ
۲۵	چشم انسان چگونه رنگ‌ها را می‌بیند؟
۲۶	آشنایی با دایره رنگ
۲۷	انواع رنگ‌ها در مواد و نور
۲۹	رنگ و شکل
۳۰	رنگ‌های مکمل
۳۹	رنگ‌های آکسان
۴۰	رنگ زمینه
۴۱	رنگ‌های متضاد
۴۴	رنگ‌های سرد
۴۵	رنگ‌های گرم
۴۶	دسته‌بندی رنگ‌ها
۴۶	۱- رنگ‌های آکروماتیک
۴۸	۲- رنگ‌های کروماتیک
۵۲	روانشناسی رنگ و کاربرد آن در معماری
۵۸	رنگ‌شناسی و کاربرد آن در معماری
۵۸	انسجام در طراحی فضا با استفاده از رنگ‌ها
۶۴	قانون ۶۰-۳۰-۱۰

فصل دوم : مقیاس انسانی ۶۶

۶۷	تناسبات در معماری
----	-------------------

۶۷	تعریف مقیاس
۶۷	تعریف تناسب
۶۹	دسته‌بندی مقیاس
۷۳	بدن انسان
۷۴	استخوان‌بندی
۷۴	تناسبات در انسان
۷۵	ابعاد و مقیاس‌های انسان
۷۵	ابعاد و اندازه فضاهای مسکونی

۸۸ فصل سوم: عناصر داخلی ساختمان

۸۹	تعریف فضاهای داخلی
۸۹	تشکیل فضا
۸۹	کیفیت‌های فضایی
۹۰	مفهوم فضا معماری
۹۱	فرم و عناصر تشکیل‌دهنده مفهوم فضا
۹۱	نقطه
۹۲	خط
۹۳	سطح در مفهوم فضا
۹۵	حجم در مفهوم فضا
۹۶	شکل
۹۷	دایره و اشکال منحنی در مفهوم فضا
۱۰۰	نور و فضا
۱۰۰	نور
۱۰۲	بافت
۱۰۶	هفت اصل طراحی داخلی
۱۱۱	بررسی عناصر و اصول در طراحی داخلی
۱۱۷	بافت
۱۱۷	بافت در دکوراسیون داخلی
۱۱۸	ایجاد وزن بصری به کمک بافت در طراحی داخلی
۱۱۸	رنگ بافت در طراحی داخلی، رنگ دوم
۱۱۸	بافت و نورپردازی در دکوراسیون داخلی
۱۱۹	رنگ
۱۲۰	تعادل

۱۲۳	تأکید
۱۲۳	روش‌های ایجاد تأکید در طراحی داخلی
۱۲۶	ریتم
۱۲۷	تکرار
۱۲۸	مدرج‌سازی
۱۲۹	انتقال
۱۳۰	تضاد
۱۳۱	چرخشی

فصل چهارم : سیستم‌های محیطی داخلی ۱۳۲

۱۳۳	تأثیر طراحی داخلی
۱۳۳	طراحی داخلی و تأثیر آن بر محیط
۱۳۴	بازی با نور و کارکرد آن در فضای معماری
۱۳۹	نقش رنگ در طراحی داخلی
۱۴۱	طراحی داخلی و دکوراسیون داخلی هوشمند
۱۴۳	خانه هوشمند
۱۴۴	طراحی داخلی و دکوراسیون داخلی خانه‌های هوشمند
۱۴۵	متریال و مصالح هوشمند
۱۴۶	مزایای سیستم هوشمندسازی خانه
۱۴۷	اثر طراحی داخلی بر بهینه‌سازی مصرف انرژی
۱۴۸	۱- طراحی داخلی برای بهره‌وری از انرژی
۱۴۹	۲- طراحی داخلی و کم شدن اثرات مخرب زیست‌محیطی
۱۴۹	۳- طراحی داخلی برای کم شدن ضایعات و زباله‌ها
۱۵۰	۴- طراحی داخلی برای ماندگاری بیشتر و انعطاف‌پذیری
۱۵۱	۵- طراحی داخلی برای محیط سالم

فصل پنجم : نورپردازی و آکوستیک ۱۵۲

۱۵۳	اصول نورپردازی داخلی ساختمان
۱۵۳	دسته‌بندی انواع نورپردازی در دکوراسیون داخلی
۱۵۳	نورپردازی در دکوراسیون داخلی با سقف کوتاه
۱۵۴	ملاحظات نورپردازی داخلی ساختمان
۱۵۴	استفاده از نورهای مخفی در نورپردازی داخلی ساختمان
۱۵۴	مزایای اعمال نورپردازی هوشمند در خانه
۱۵۵	اهمیت استفاده از نورپردازی در معماری ساختمان

۱۵۵	نورپردازی در معماری چیست؟
۱۵۶	نورپردازی در معماری داخلی
۱۵۶	انواع نورپردازی در معماری
۱۶۲	اهمیت نورپردازی در طراحی داخلی
۱۶۳	تأثیر ادراکی نور
۱۶۳	ایجاد نقاط کانونی با نورپردازی
۱۶۳	اشتباه‌های رایج در نورپردازی
۱۶۴	نورپردازی دکوراتیو در فضای داخلی
۱۶۵	نور طبیعی در معماری ساختمان
۱۶۸	نورپردازی در معماری داخلی فضای مسکونی
۱۷۲	آکوستیک در در دکوراسیون داخلی
۱۷۲	آکوستیک در طراحی داخلی

فصل ششم : مصالح ۱۸۳

۱۸۴	انواع مصالح در دکوراسیون داخلی
۱۸۴	خصوصیات مصالح و متریکال در دکوراسیون داخلی
۱۸۴	انواع مصالح و و متریکال ها و ویژگی‌های آن‌ها از نظر بافت در دکوراسیون
۱۸۴	بافت در مصالح
۱۸۶	بافت و رنگ
۱۸۸	بافت و نورپردازی در دکوراسیون داخلی
۱۸۸	انواع متریکال در دکوراسیون داخلی
۱۸۸	مصالح جدید و پُر کاربرد در طراحی دیوارها در دکوراسیون داخلی
۱۸۹	متریکال مدرن در طراحی دکوراسیون داخلی به عنوان دیوارپوش
۱۹۸	مصالح طبیعی
۲۰۱	کاغذ دیواری

فصل هفتم : کاربردی‌ترین سبک‌های چیدمان در دکوراسیون داخلی ۲۰۶

۲۰۷	کاربردی‌ترین سبک‌های چیدمان در دکوراسیون داخلی
۲۰۷	انواع سبک‌های دکوراسیون داخلی
۲۰۷	سبک مدرن
۲۰۹	سبک مدرن میانه قرن
۲۱۰	ویژگی‌های بارز سبک دکوراسیون مدرن میانه قرن
۲۱۱	سبک پست مدرن
۲۱۲	ویژگی‌های سبک پست مدرن

۲۱۸	.....	سبک معاصر
۲۱۹	.....	ویژگی‌های بارز سبک دکوراسیون معاصر
۲۲۰	.....	سبک انتقالی
۲۲۱	.....	ویژگی‌های مهم سبک دکوراسیون انتقالی
۲۲۲	.....	سبک دکوراسیون مینیمال
۲۲۲	.....	ویژگی‌های بارز سبک دکوراسیون مینیمال
۲۲۷	.....	سبک فرانسوی
۲۲۷	.....	ویژگی‌های سبک فرانسوی
۲۳۰	.....	معماری سبک ویکتوریایی
۲۳۰	.....	ویژگی‌های معماری ویکتوریا
۲۳۲	.....	دکوراسیون داخلی به سبک گوتیک
۲۳۲	.....	ویژگی‌های سبک گوتیک
۲۳۴	.....	ویژگی‌های سبک گوتیک در طراحی دکوراسیون داخلی
۲۳۷	.....	سبک کلاسیک
۲۳۸	.....	مشخصه‌های دکوراسیون کلاسیک
۲۴۵	.....	سبک آرت نوو
۲۴۶	.....	ویژگی‌های سبک آرت نوو
۲۴۹	.....	سبک آرت دکو
۲۵۲	.....	طراحی داخلی نئوکلاسیک
۲۵۷	.....	سبک روستیک
۲۶۱	.....	ویژگی‌های سبک روستیک
۲۶۳	.....	سبک بوهمی
۲۶۶	.....	ویژگی‌های سبک طراحی صنعتی
۲۶۹	.....	سبک ژاپنی
۲۶۹	.....	برخی از ویژگی‌های اصلی سبک معماری داخلی ژاپن
۲۷۶	.....	سبک شابی شیک
۲۷۷	.....	سبک اسکاندیناویایی
۲۷۸	.....	سبک طراحی مدیترانه‌ای
۲۷۹	.....	سبک دکوراسیون سنتی
۲۸۰	.....	سبک دکوراسیون کرفتس‌من
۲۸۰	.....	سبک دکوراسیون اکلیکتیک
۲۸۱	.....	سبک‌های دکوراسیون ساحلی، خانه‌باغ و روستایی

۲۸۴	.....	سبک مکزیکی
۲۸۴	.....	سبک وینتیج
۲۸۵	.....	سبک عربی
۲۸۶	.....	ویژگی‌های دکوراسیون عربی
۲۸۸	.....	سبک انتزاعی
۲۸۸	.....	نکات مهم در اجرای طراحی داخلی سبک انتزاعی
۲۹۲	.....	سبک هنر و صنایع دستی
۲۹۴	.....	سبک آسیایی
۲۹۵	.....	ویژگی‌های سبک دکوراسیون آسیایی
۳۰۰	.....	سبک باروک
۳۰۰	.....	ویژگی‌های سبک دکوراسیون باروک
۳۰۲	.....	سبک باهاوس
۳۰۳	.....	سبک چینی
۳۰۸	.....	سبک چیندیل یا سنتی غربی
۳۰۸	.....	ویژگی‌ها و خصوصیت‌های سبک دکوراسیون سنتی غربی
۳۱۰	.....	سبک کاتج
۳۱۱	.....	سبک کشور
۳۱۴	.....	سبک مردمی انگلیس
۳۱۴	.....	اصول و ویژگی‌های این سبک
۳۱۶	.....	سبک الیزابت
۳۱۷	.....	سبک انگلیسی
۳۱۷	.....	سبک دهکده انگلیسی
۳۱۸	.....	سبک اروپایی
۳۱۹	.....	سبک اکتشاف
۳۲۰	.....	سبک آرتیسین
۳۲۰	.....	سبک مستعمرات آمریکایی
۳۲۰	.....	سبک آمیش
۳۲۱	.....	سبک مستعمرات انگلیسی
۳۲۱	.....	Commonwealth سبک
۳۲۱	.....	سبک دیرکتوریه
۳۲۲	.....	سبک گرجی
۳۲۲	.....	سبک دانمارکی

۳۳۰	.....	سبک رنسانس هلند
۳۳۰	.....	سبک مصری
۳۳۵	.....	Farmhouse سبک
۳۳۹	.....	سبک فنلاندی
۳۴۱	.....	سبک یونانی
۳۴۴	.....	سبک هندی
۳۴۸	.....	سبک ایتالیایی
۳۵۲	.....	Jacobean سبک
۳۵۲	.....	سبک قرون وسطی

۳۵۴..... فصل هشتم / سبک‌شناسی مبلمان در دکوراسیون داخلی

۳۵۵	.....	انواع مبلمان در دکوراسیون داخلی
۳۵۵	.....	پرطرفدارترین سبک‌های مختلف مبلمان
۳۵۷	.....	تفاوت انواع مبلمان
۳۵۸	.....	نحوه انتخاب انواع سبک مبلمان و چیدمان در خانه
۳۵۸	.....	سبک کلاسیک
۳۵۹	.....	سبک کلاسیک مدرن
۳۵۹	.....	سبک مدرن

۳۸۸..... منابع

خط‌مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی با کیفیت عالی است که بتواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه‌های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست دارید تألیف "سرکارخانم حنانه سادات نورانی" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته‌های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق‌تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام‌هایتان به ما از رسانه‌های دیباگران تهران شامل سایتهای فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره‌های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com

سپاس بیکران از دوستان و همکاران محترم در
انتشارات دیباگران برای همراهی و مهربانی
بی‌شائبه و بی‌دریغشان.

مقدمه مولف

همه انسان‌ها در اعماق وجود خود خواستار آرامشند. این امر، برای هر فرد، اگر نه در هیچ جای دیگر، حداقل در خانه باید محقق شود. در خانه است که می‌توان انرژی‌های ازدست‌رفته طی روز را جایگزین کرد. دور هم جمع شدن اعضای خانواده، گپ زدن و چیزهای ساده این‌چنینی به ما انسان‌ها کمک می‌کنند تا خستگی‌های روزانه را در جایی بیرون از خانه جا گذاشته و برای فردا آماده شویم.

فضای داخلی خانه می‌تواند منبع تمام‌نشدنی نشاط و آرامش باشد؛ به شرطی که بعضی از جزئیات ظریف را که بسیار مؤثر هم هستند، رعایت کنیم. گاهی توجه به نکته‌های کوچک، نتایج بزرگی به دنبال دارد. امروزه اهمیت طراحی مناسب فضای داخلی منزل و محیط کار و تأثیر آن در افزایش بهره‌وری و ایجاد حس آرامش امری انکارناپذیر است. توجه به فضای داخلی و نحوه و تقسیم‌بندی پلان‌ها، نقش مهمی را در ساختار معماری یک بنا بر عهده دارد. طراحی فضایی با انعطاف‌پذیری بالا و تنوع‌پذیر از لحاظ چیدمان و آرایش سطوح می‌تواند کارکردهای مختلفی را بپذیرد و این در حالی است که مخاطب احساس رضایت بیشتری از فضا خواهد داشت. استفاده از جداکننده‌های سبک و قابل حمل، شفاف‌سازی، رنگ‌بندی‌های متناسب با نیازهای موجود، تنوع مصالح، توجه به نحوه قرارگیری و تعامل مابین فضاهای مختلف از جمله ویژگی‌هایی هستند که در کنار ساختار خاصی که برای یک پلان معماری در نظر گرفته شده‌است، می‌توانند بر غنای آن افزوده و حتی قسمتی از مشکلات آن را حل کنند.

معماری داخلی نقش عمده‌ای در کیفیت فضای ساختمان ایفا می‌کند. نحوه چیدمان و تقسیم‌بندی فضا، جنس و رنگ پوشش سطوح (کف، سقف و دیوارها)، نورپردازی، مبلمان و مجموعه عوامل مؤثر دیگر، تعیین‌کننده زیبایی و کارآمدی فضاهای داخلی هستند. امروزه تأثیر معماری داخلی بر آرامش (مجموعه هنجارهای عصبی)، راندمان (در فضاهای اداری)، اثربخشی (در فضاهای تجاری) بسیار بدیهی و لازم به نظر می‌رسد. از سوی دیگر معماری داخلی به لحاظ معیارهای روانشناسی اهمیت بسیاری دارد. میزان امنیت، صمیمیت، شور و هیجان و آرامش موجود در یک فضا را می‌توان با راهکارهای مناسب تشدید یا تضعیف کرد. باید دانست که هر کدام از انسان‌ها دارای تعلقات ذهنی و روحی خاصی هستند که پاسخگویی به نیازهای آن‌ها در معماری داخلی در اولویت قرار می‌گیرد. در همین راستا مبحث طراحی و دکوراسیون داخلی، اهمیتی خاصی یافته و در بسیاری از دانشگاه‌ها و مراکز علمی حتی به عنوان رشته‌ای مجزا تدریس می‌شود. الگوهای و ایده‌های مختلفی اعم از: مدرن و کلاسیک، توسط طراحان این رشته به کار گرفته می‌شود و از محدودیت‌های معماری در زمینه اجرا، معمولاً خبری نیست و می‌توان به ایده‌های بلندپروازانه ایشان تجسم بخشید؛ چه بسا به گونه‌ای میان‌گستره‌ای، موضوع فعالیت رشته‌های مختلف هنری از مجسمه‌سازی گرفته تا نقوش برجسته قرار می‌گیرد. پیشرفت تکنولوژی به سبب تسهیل در یک‌سری از مسائل تأسیساتی و اجرایی از یک طرف و تنوع و کارایی بالا در محصولات عرضه‌شده، زمینه مساعد و کارآمدی را در سطح جامعه به وجود آورده‌است؛ بهانه‌ای که پرداختن به مقوله طراحی داخلی را جزء

لاینفک فضاهای معماری قرار می‌دهد. معماری داخلی و توجه به جزئیات و تزئینات بعد از چندین دهه سکوت و فراموشی، رویکردی دوباره پیدا کرده و جالب‌تر اینکه سعی می‌کند نمونه‌هایی از معماری گذشته را در تلفیقی با الگوهای مدرن بیان کند.

◆ اهداف

از بین تمامی هنرها، فضا در هنر معماری ملموس تر از بقیه می باشد؛ همانطور که در موجزترین تعریفی که از معماری سراغ داریم: «معماری را هنر سازماندهی فضا می دانند».

فضا به طور کلی، گستره ای بی انتها و نامحدود است؛ اما هنگامی که به این واژه پسوندی اضافه می کنیم در اصل این گستره بی انتها را با عناصری محدود کرده ایم و به آن شکل و فرم خاصی بخشیده ایم که گویای آن منظور باشد یا به تعبیر ارسطو که فضا را همچون ظرفی - منظور فیزیک ظرف نیست - تعبیر کرده که با هر آنچه که آن ظرف را پر نماییم، به آن معنایی خاص بخشیده ایم.

به طور مثال، هنگامی که از فضای موسیقایی یاد می کنیم؛ در اصل این نتهای مختلف هستند که در کنار هم تشکیل ملودی موسیقی را می دهند و ما این گستره بی انتها را با عناصر خاص موسیقایی که همان نتهای باشند، قوام می بخشیم و یا در هنر نقاشی این خطوط و رنگها هستند که نقش عناصر محدودکننده فضا را بر عهده دارند و نهایتاً فضای نقاشی ما را که می تواند یک بوم نقاشی باشد، شکل می دهند.

به راحتی می توان درک کرد که فضای معماری از این جهت فضایی ملموس تر از دیگر هنرهاست، که این فضا بر خلاف فضای موسیقایی که فضایی انتزاعی است؛ همچون هنر مجسمه سازی که دارای سه بعد طول و عرض و ارتفاع است، فضایی عینی می باشد. اما فضای معماری یک فضای سه بعدی نیست؛ بلکه فضای معماری نسبت به فضای هنرهای دیگر یک بعد بیشتر دارد. بعد چهارم فضای معماری دقیقاً همان مقوله ای است که محور بحث ماست و ما برای توصیف آن از واژه «درون» استفاده می کنیم. در هنر معماری و هنرهای وابسته به آن که آن ها را با عنوان معماری داخلی، طراحی داخلی و دکوراسیون داخلی می شناسیم، این بعد چهارم کاملاً نقش بنیادی ایفا می کند؛ پسوند همه این واژه های ترکیبی یاد شده لغت «داخلی» است و این به آن معناست که در هر سه رشته به آن بعد از ابعاد چهارگانه فضای معماری پرداخته می شود که ما از آن با عنوان «فضای داخلی» و یا «بعد چهارم» یاد می کنیم؛ بنابراین، در طرح اجرایی فضای داخلی، یک سری از عوامل لازم است مورد نظر قرار گیرد.

◆ عملکرد

اولین عنصری که در بدو امر باید مد نظر قرار گیرد؛ عملکرد و نحوه استفاده از فضای داخلی است. یک چهاردیواری می تواند به عنوان اتاق خواب، نشیمن، اتاق بچه، آشپزخانه، سالن ورزش، فروشگاه یا اداره شخص معین برای فعالیت مشخص قرار گیرد. ضروری است با استفاده از عواملی؛ چون نورپردازی و چیدمان مبلمان تقسیم گردد تا عملکرد هر یک دقیقاً مشخص شود.

◆ افراد

نیازهای یک خانواده پُرجمعیت با احتیاجات فردی مجرد یکسان نیست. وجود اطفال خردسال اصولاً نوع خاصی از تزئین را دیکته می کند. خصوصیات روانی افراد خانواده و زمانی را که با هم یا جدا از هم در منزل

صرف می‌کنند نیز از عوامل مهم در آرایش خانه به شمار می‌رود؛ بنابراین، در نظر گرفتن سلیقه کلیه اعضای خانواده ضروری است.

◆ آسایش

در نظر گرفتن آسایش ساکنان خانه بیش از زیبایی در دکوراسیون واجد اهمیت است. اتاق زیبا اما غیرقابل استفاده تدریجاً به جایگاه ارواح بدل می‌گردد! محل کار زندگی یا استراحت چنانچه شرایط مناسب و راحتی را فراهم ننماید، دارای فضای سنگین و کسالت بار شده و افراد را از خود گریزان خواهد نمود. نقش عمده معماری و تزئین داخلی در حقیقت ایجاد محیطی مناسب برای زیستن و فعالیت‌های انسانی است.

◆ ویژگی‌ها

منظره اتاق، میزان نور طبیعی و خصوصیات معماری ساختمان از دیگر عواملی هستند که قبل از شروع تزئین باید مد نظر قرار گیرند. این عوامل اجزاء ثابتی را تشکیل می‌دهند که تغییر آن‌ها و پس از اتمام کار دیگران امکان‌پذیر نیست؛ بنابراین، ترکیب‌بندی را طوری باید انجام داد که از جنبه‌های مثبت این ویژگی‌ها حداکثر بهره برده شود.

◆ نقشه

انجام کار چه در ساختمانی نو و چه در تغییر دکور یک ساختمان کهنه باشد، باید با در نظر گرفتن شکل فضا و پیاده کردن نقشه آن صورت گیرد. کشیدن نقشه یکی از ضروری‌ترین اقدامات است.

◆ مبلمان

تغییر رنگ بر روی نقشه امری ساده و بدون خرج است؛ اما ارتکاب هر اشتباه پس از اتمام کار به قیمت صرف هزینه اضافی و دوباره‌کاری می‌باشد. نقشه نه تنها فضای قابل استفاده را پیشاپیش نمایش می‌دهد؛ بلکه به کمک آن می‌توان تعداد و اندازه اثاثیه مورد نیاز را نیز مشخص کرد.

◆ نور

ضمن کشیدن نقشه مناطقی که از آنجا نور طبیعی به داخل تابیده می‌شود، نواحی تاریک، همچنین تعداد چراغ‌های سقفی و آباژور با تعیین محل دقیق آن‌ها الزامی است. محاسبه روشنایی عمومی و نقاطی که احتیاج به نور بیشتری برای مطالعه یا کار دارند، دارای اهمیت خاصی است.

◆ سطوح

سطوح اصلی اتاق؛ شامل سقف، کف و دیوارهاست. پرده‌ها، روکش مبیل و صندلی، سطح درها و پنجره‌ها نیز سطوح کوچک‌تر را تشکیل می‌دهند. رنگ، نقش و بافت در بزرگ یا کوچک جلوه دادن اتاق مؤثر هستند. نقوش درهم و رنگ‌های تند بر سطوح مذکور قدرت جلب توجه بیشتری داشته و فضا را شلوغ و کوچک خواهند کرد.

تاقچه‌ها، ارسی‌ها، هشتی‌ها، حوض‌ها و باغچه‌ها تنها شماری از عناصر کالبدی طراحی داخلی در ایران هستند. روش معماران گذشته ایرانی در به‌کارگیری این عناصر، در راستای آن بوده تا از جذابیت فرم کاسته شود و به غنای فضا افزوده گردد؛ این همان هندسه همراه با تزئینات است. به نظر می‌رسد طراحی داخلی در ایران، از یک سو در چنبره نوستالژی‌های تاقچه‌ها و اُرسی‌های قدیم گرفتار مانده و از سوی دیگر به دکوراسیون و ابعاد دراماتیک و تزئینی فضاها تقلیل یافته‌است. با این وجود، طراحی داخلی فرآیندی است که همزمان می‌بایست سویه‌های زیباشناختی و عملکردی را سامان دهد. طراحی داخلی یک ساختمان، داستانی است که شخصیت اصلی آن خود انسان است؛ در این بین، حضور او در این فضا، چگونگی آن و ویژگی‌های فضایی که انسان در آن قرار می‌گیرد، می‌تواند تداعی‌کننده اصولی باشد که در بالا به آن‌ها اشاره شد.